

ХИС-ИЙН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БИЧИГ

ХЭВЛЭХЭД БАРИМТЛАХ НИЙТЛЭГ ЖУРАМ

Нэг. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1. ХИС-ийн Эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнг нийтийн хүртээл болгох зорилгоор “Эрдэм шинжилгээний бичиг”-ийг хэвлэнэ.
2. ХИС-ийн хэмжээнд гарч байгаа эрдэм шинжилгээний цуврал бичиг нь оноосон нэртэй байна.
3. Эрдэм шинжилгээний бичгийн цуврал бүр олон улсын сэтгүүлийн нэгдсэн бүртгэлийн дугаартай /ISBN/ байна.
4. ХИС-ийн Эрдэм шинжилгээний бичиг редакцийн зөвлөлтэй байх ба уг зөвлөл нь хэвлэх бүтээл бүрд хянан магадлагаа хийж шийдвэрийг бичгээр гаргана.
5. Эрдэм шинжилгээний бичгийн жилд гарах дугаарын тоо 2-4 байна.

Хоёр. ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БИЧГИЙН ЭХИЙГ ХЭВЛЭЛД БЭЛТГЭХ, ХЭВЛЭХ

1. Эрдэм шинжилгээний цувралыг А 4 форматаар 15-20 х.х-д багтаан 180-аас цөөнгүй хувиар хэвлэнэ.
2. Эрдэм шинжилгээний бичгийн цувралыг ХИС-ийн хэвлэх үйлдвэрт хэвлэх бөгөөд хавтсыг хоёр өнгөөр гаргана.
3. Эрдэм шинжилгээний бичгийн арын нүүрний дотор талд, хэвлэсэн үйлдвэр, хэвлэлийн хуудасны хэмжээ, хэвлэсэн тоог бичнэ.

Гурав. ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БИЧИГТ ТАВИХ ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

1. Хавтасны нуруун дээр ХИС-ийн лого, “Эрдэм шинжилгээний бичиг” гэсэн үг, цувралын чиглэл, хэвлэсэн он, цувралын дугаарыг,
2. Хавтасны нуруу болон эхний нүүрэн дээр ХИС-ийн лого, цувралын нэр, хэвлэсэн он, дугаарыг,
3. Хавтасны дээд хэсэгт ХҮМҮҮНЛЭГИЙН УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ дунд хэсэгт мэргэжлийн лого, цувралын нэр, дэд ангилал; нүүрний зүүн гар талд “Эрдэм шинжилгээний бичиг” гэсэн үгийг монгол бичгээр; доод хэсэгт цувралыг хэвлэсэн он, дугаар, сэтгүүлийн олон улсын бүртгэлийн дугаар \ ISBN \ зэргийг;
4. Цувралын сүүлчийн хуудсанд ХИС-ийн лого, доор нь “ХИС-ийн хэвлэх үйлдвэрт хэвлэв” гэж тус тус бичсэн байна.
5. Цуврал англи хэл дээр хэвлэгдэж байгаа бол ерөнхий зааврыг нэгэн адил баримтлана.

Зохиогчид тавих нийтлэг шаардлага

Нэг .Эрдэм шинжилгээний бичигт оруулах бүтээлийн нэр төрөл (онолын тойм өгүүлэл, тодорхой ажлын дууссан үр дүн, товч мэдээлэл, номын шүүмж гэх мэт), агуулгын талаар редакцийн зүгээс хариуцлага хүлээхгүй.

Хоёр. Бүтээлийг хэвлэсэн болон электрон эхийн хамт редакцийн зөвлөлд ирүүлнэ. Редакцид ирүүлсэн бүтээлийн эхийг зохиогч нь баталгаажуулсан байна.

Гурав. Эрдэм шинжилгээний бичгийн бүтэц, бүтээлийн агуулгын түвшин, чанарт хяналт тавих үүргийг Эрдмийн сургууль, эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга, эрдэм шинжилгээний бичгийн редакцийн зөвлөл хариуцна.

Дөрөв. Бүтээлийг гар бичмэлээр ирүүлж болно. Бүтээлд зохиогчийн нэр, ажилладаг газрын хаяг бичигдэнэ. Олон зохиогчтой тохиолдолд нэр бүрийг тусгай тэмдгээр ялгаварлан тэмдэглээд зохиох тайлбар хийнэ.

Бүтээлийн товч агуулгыг англи хэл дээр хавсаргана.

Товчлолын дор бүтээлийн гол санааг илэрхийлэх 5-аас доошгүй түлхүүр үг, эсвэл товч ойлголтыг оруулна.

Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл дараах бүтэцтэй байж болно. Үүнд:

- Оршил
- Материал, судалгааны арга
- Үр дүн
- Хэлцэмж (Discussion)
- Талархал
- Ашигласан ном зохиол
- Бүтээлийг англи хэлээр бичсэн бол монголоор, өөр хэлээр бичсэн бол англиар бичсэн дүгнэлтийг (Summary, резюме) төгсгөлд нь оруулна.

Оршил: Судалгаа хийх болсон үндэслэл, шаардлага, тавьсан зорилгоо товч томъёолно.

Материал, судалгааны арга: Ажилдаа чухам ямар таамаглал дэвшүүлж, түүнээ батлахын тулд ямар сорил, туршилтыг ямар аргаар хэрхэн гүйцэтгэсэн, хичнээн хэмжээний материал, мэдээлэл хуримтлуулж, ямар аргаар боловсруулалт хийсэн тухай дурьдана.

Үр дүн: Энэ хэсэгт судлаач өөрийн гаргаж авсан үр дүнг баталгаатай логик дэс дараалал сайтай, эмх цэгцтэй, ойлгомжтой бичнэ.

Хэлцэмж (Discussion): Өөрийн судалгааны үр дүнг бусад судлаачдын судалгааны үр дүн, онолын янз бүрийн чиглэл, үзэл баримтлалтай хэрхэн холбогдох хийгээд өөрийн таамаглалаа хэрхэн баталсан, эсвэл үгүйсгэсэн, ямар дүгнэлтэнд хүрч байгаа зэргийн ишлэл, баримт, нотолгоотой гаргана. Тоон үзүүлэлтэнд заавал математик боловсруулалт хийж статистик хэлээр үнэмшилтэй бичих нь зүйд нийцнэ.

Талархал: Эрдэм шинжилгээний ажил ямагт хамтын бүтээл байдаг. Энэ ажлын санааг олох, хэрэгжүүлэх, үр дүнг боловсруулах шаардлагатай нэмэлт мэдээлэл авах, биечлэн санал солилцох зэргээр хамтран ажиллаж туслалцаа үзүүлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллага, эрдэмтэд, тухайн ажлыг санхүүжүүлсэн байгууллага хүмүүст хандаж талархал илэрхийлж болно.

Ишлэл хийх ба ашигласан бүтээлийн жагсаалт: Ишлэл авах олон арга бий боловч зохиогчийн нэр, бүтээл хэвлэгдсэн оныг бичдэг журмыг дэлхий дахинаа илүүтэй хэрэглэдэг. Ишлэл авахад дараах журам баримтална. Үүнд:

- Нэг бүтээлийг нэр заан ишлэл авахдаа бичлэгийн хэлбэрээс хамааран (Н.Д. Шмелев, Т.Н. Бульгина, 1999), (красных, 2000) гэх.

- Олон бүтээлээс нэгэн зэрэг ишлэл хийхдээ хугацааны дарааллыг баримтлах ба нэг зохиогчийн нэг онд гарсан хэд хэдэн бүтээлийг үсгээр ялгана. /L. Brown, 1986, Levinson, 1982; et .al.
- Гурваас дээш зохиогч бүхий бүтээлээс ишлэл авахдаа эхний зохиогчийн нэрийн ард “ et al ... .. и др., нар гм гэж товчлоод оныг бичих
- Давхар ишлэл авсан бол хаалтанд хэний, ямар бүтээлээс дамжуулан авснаа заавал бичнэ.

Эрдэм шинжилгээний сэтгүүлд нийтлэгдсэн бүтээлээс ишлэл хийхэд;

Булыгина Т.В., Шмелев А.Д., “ Возможности “ естественного языка и модальная логика . // Вопросы кибернетики: Язык логики и логика языка, М., 1990, 150 –165.

Ном эмхтгэлээс ишлэл хийхэд:

1. Pinker, S. / 1990 / Language acquisition . In Osherson & Lasnikeds
2. Серль Дж, Р., .Вандервекен Д. Основные понятия исчисления речевых актов .
3. //Новое в зарубежной лингвистике. Теория речевых актов, М., Прогресс, 1986.

Диссертациас ишлэл хийхэд:

1. Вольф. Е .М. Грамматика и семантика местоимений. М., 1974. 224 с.
2. Воробьев В.В. Теоретические и прикладные аспекты лингвокультурологии. Дис. докт. филол. наук . М., 1996. 395 с.
3. Smith, J.K. 1985. Investigations on the freshwater crad. Ph.D. thesis University of Durham .